

Ontwerp Projectplan Waterwet

Beekherstel Gulden Aa

5 juli 2022

Inhoudsopgave

1 **Projectplan Waterwet Beekherstel Gulden Aa**

3

Voor de aanleg of wijziging van de Gulden Aa met toelichting

1.1	Deel I	Aanleg of wijziging van de Gulden Aa	4
1.2	Deel II	Verantwoording	9
1.3	Deel III	Rechtsbescherming	12
1.4	Deel IV	Bijlagen	14

Projectplan Waterwet Beekherstel Gulden Aa

voor de aanleg of wijziging van de Gulden Aa

Toelichting projectplan waterwet

Leeswijzer

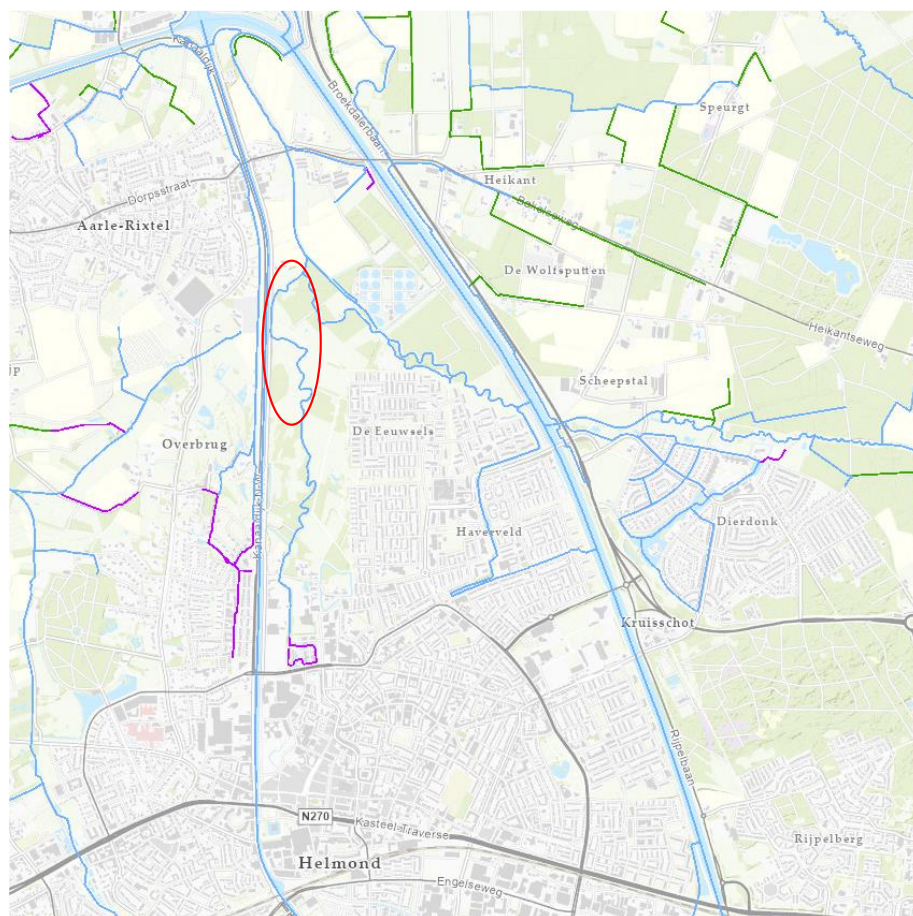
Het ontwerp projectplan Beekherstel Gulden Aa bestaat uit vier delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures, en deel IV bevat rapporten en onderzoeken die voor het plan van belang zijn.

1.1 DEEL I AANLEG OF WIJZIGING VAN DE GULDEN AA

1. Aanleiding en doel

Aanleiding

Voor u ligt het ontwerp projectplan waterwet Beekherstel Gulden Aa. Dit plan geeft een beschrijving van de maatregelen voor herinrichting van een deel van de Gulden Aa. De totstandkoming van dit projectplan Waterwet is een nadere invulling van een van de deelprojecten uit een eerder opgestelde visie voor het Gulden Land. In deze visie wordt aangegeven dat de gemeente en het waterschap gezamenlijk een opgave hebben in het gebied 'De Bundertjes'. Het waterschap heeft de opgave beekherstel op de Gulden Aa inclusief het vispasseerbaar maken van barrières in de beek. De gemeente heeft de opgave het totale gebied om te vormen tot natuur. Omdat niet alle benodigde percelen konden worden aangekocht beperkt dit plan zich tot het onderdeel beekherstel en het vispasseerbaar maken van een stuw in de Gulden Aa.

Figuur 1: Ligging projectgebied

Doel

Vanuit de opgave beekherstel heeft het waterschap het doel om de natuurwaarden van de Gulden Aa te verbeteren en de Gulden Aa klimaatrobuust in te richten. In de huidige situatie ontbreekt het in de Gulden Aa voornamelijk aan voldoende stroming, variatie in stroming, een natuurlijk dwarsprofiel en op sommige trajecten beschaduwing.

Op basis van bovenstaande verbeterpunten zijn de volgende doelen/maatregelen geformuleerd:

Ecologie/KRW

- Het verhogen van de stroomsnelheid in de Gulden Aa
- Het natuurlijk inrichten van de oevers van de waterloop
- Het verbeteren van de biodiversiteit van de Gulden Aa
- Het aanbrengen van stroomvariatie;

- Het verhogen van de sinuositeit (meandering) van de waterloop;
- Het aanbrengen van hout in de waterloop;
- Het plaatselijk verhogen van de mate van beschaduwing

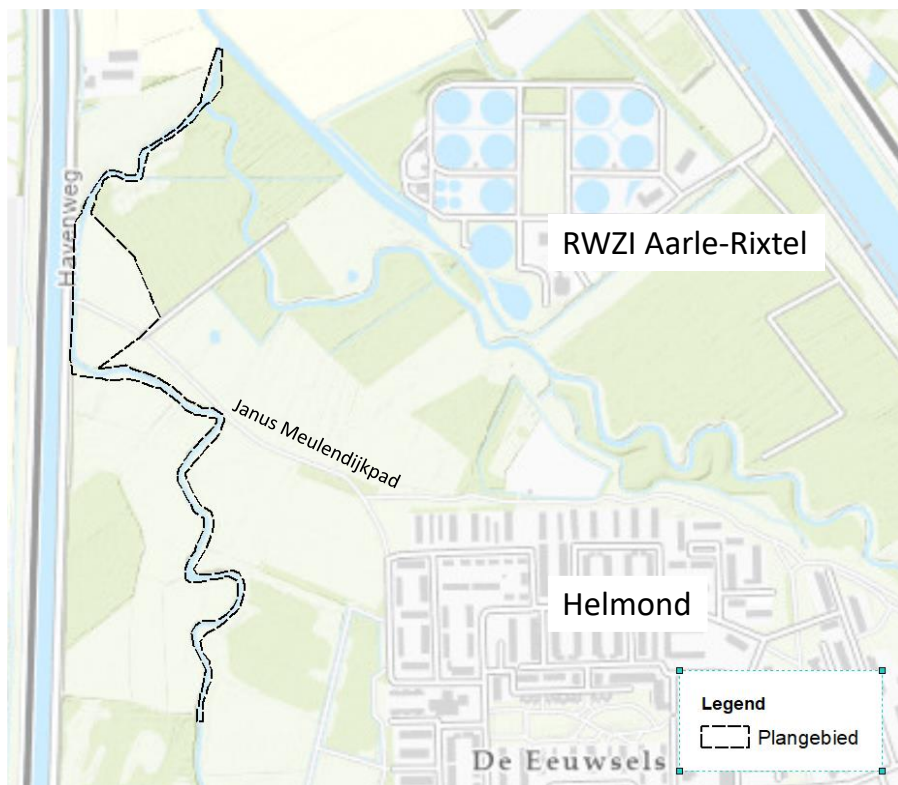
Voor het realiseren van bovenstaande doelen/maatregelen moet de Gulden Aa aangepast gaan worden. Volgens de Waterwet betreft dit het "aanpassen van een waterstaatswerk". Bij het aanpassen van een waterstaatswerk moet een projectplan Waterwet opgesteld worden. Bovenstaande doelen worden toegelicht in dit projectplan Waterwet.

2. Situatie plangebied

In dit hoofdstuk wordt eerst aandacht besteed aan de ligging van het plangebied. Vervolgens wordt ingegaan op de huidige inrichting en eigendomssituatie. Tot slot komt een aantal gebiedskenmerken aan bod.

Ligging

Het plangebied betreft een deel van het Gulden land, gelegen ten noord van Helmond en ten westen van de wijk De Eeuwsels. Het her in te richten traject van de Gulden Aa betreft een lengte van 1,3 km.

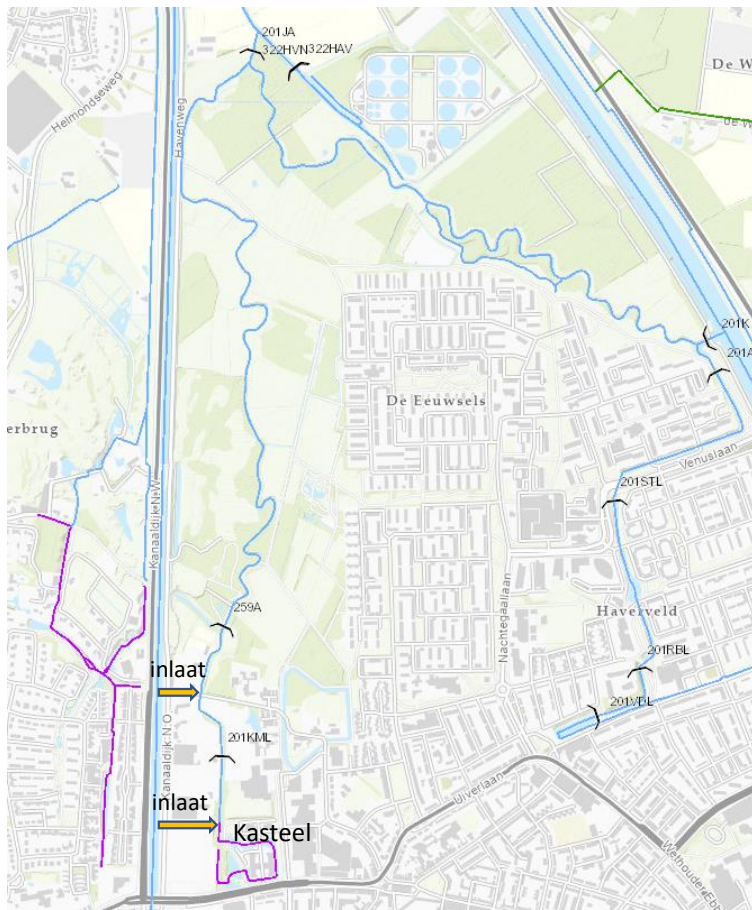

Figuur 2: Plangebied

Watersysteem

De Gulden Aa ligt in de Bundertjes, een natuurgebied ten noorden van Helmond. Het her in te richten traject is 1,3 kilometer lang. Ten zuiden van de Bosselaan loopt de Gulden Aa nog een klein stukje door de bebouwde kom van Helmond tot aan het Kasteel. In het noorden van de Bundertjes gaat de Gulden Aa samen met de Hermeanderende Aa verder in een watergang afkomstig van de waterzuivering (RWZI Aarle-Rixtel) richting de Zuid-Willemsvaart. De Gulden Aa heeft zijn originele loop behouden, alleen waar de Gulden Aa parallel loopt aan de Kanaaldijk is een gedeelte van de beek verlegd ten tijde van de aanleg van het Kanaal.

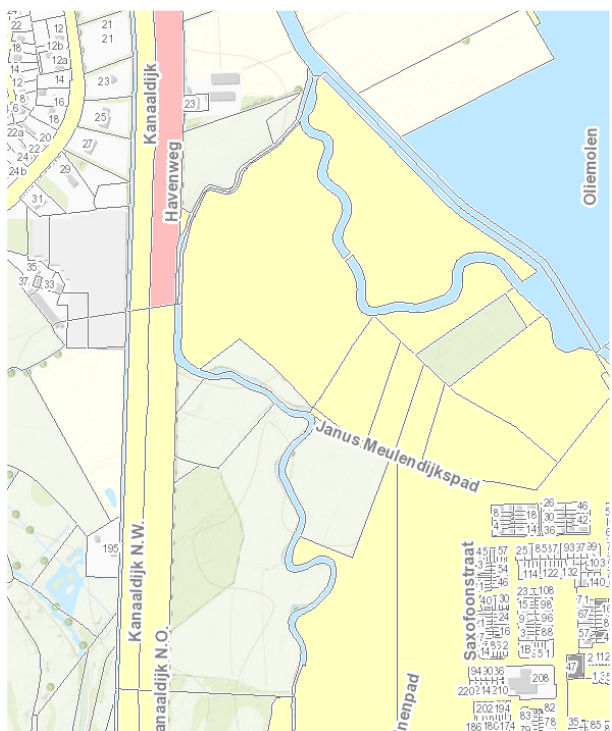
De Gulden Aa wordt kunstmatig op peil gehouden door de inlaat van water uit het Kanaal ter hoogte van de Bosselaan. Ook bij het kasteel wordt water ingelaten om het waterpeil op niveau te houden. Bij elkaar wordt circa 200 l/s water vanuit de Traverse (ook wel het oude kanaal genoemd) ingelaten. In het noorden van het projectgebied ligt, na het samengaan met de Hermeanderende Aa, een vaste stuw (stuw 201JA).

Figuur 3: Watersysteem

Eigendomssituatie

In onderstaande figuur is de eigendomssituatie weergegeven van de percelen in het plangebied en langs de Aa. De direct aangrenzende percelen van het project zijn in eigendom van de gemeente, het Waterschap en enkele particulieren. De benodigde gronden voor het project zijn bij het waterschap Aa en Maas en de gemeente in eigendom.

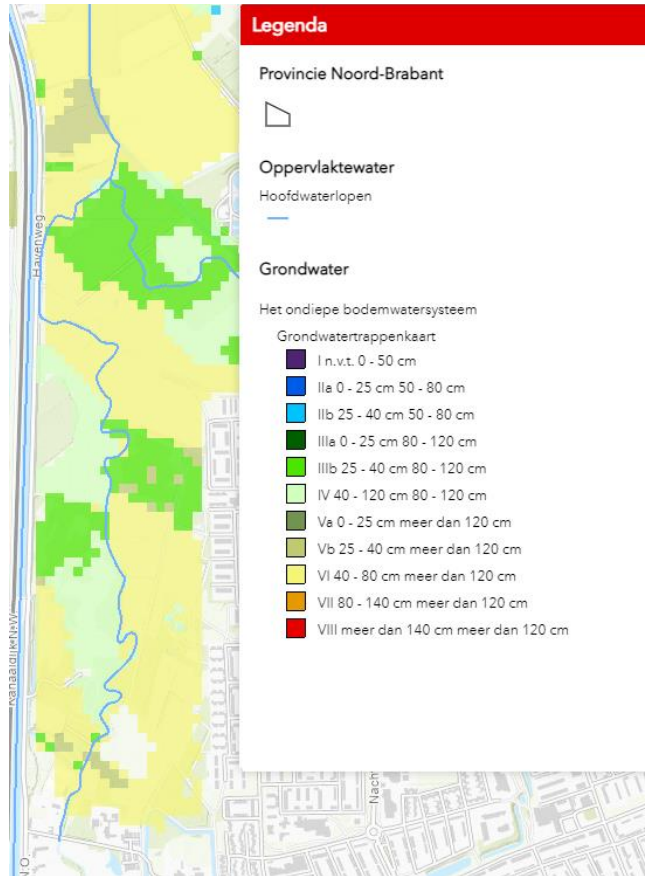

Figuur 4: Eigendomssituatie (blauw eigendom Waterschap, geel eigendom gemeente)

Grondwater

De grondwaterstanden variëren in de winter situatie van 30 tot 70 centimeter onder maaiveld. Benedenstreams van het gebied zijn de grondwaterstanden ondiep. Bovenstreams zijn de grondwaterstanden dieper ten opzichte van maaiveld.

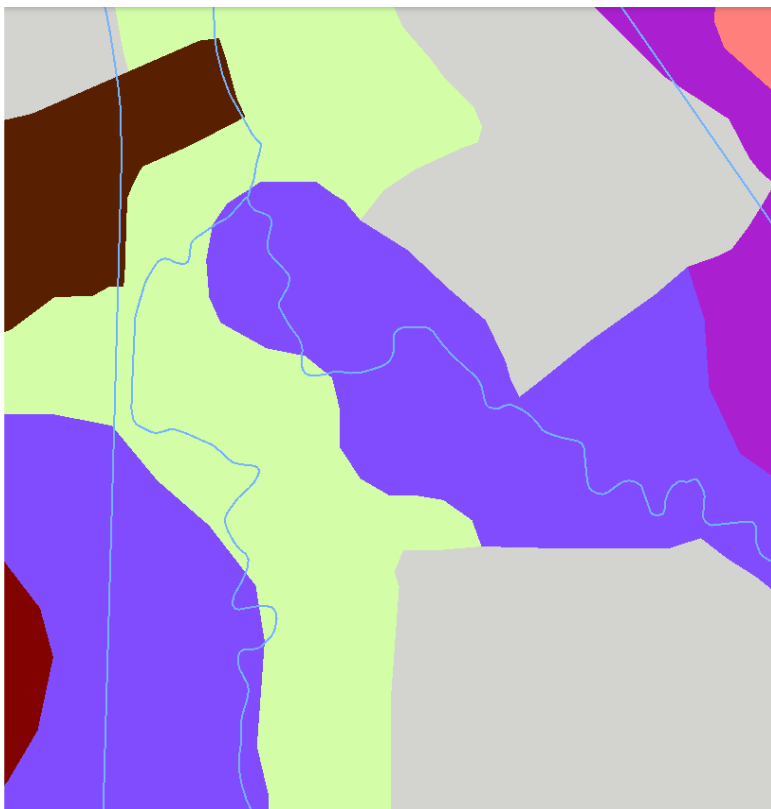
In de zomer kunnen de grondwaterstanden uitzakken tot 120-180 centimeter onder maaiveld.

Figuur 5: Grondwatertrappen

Bodem

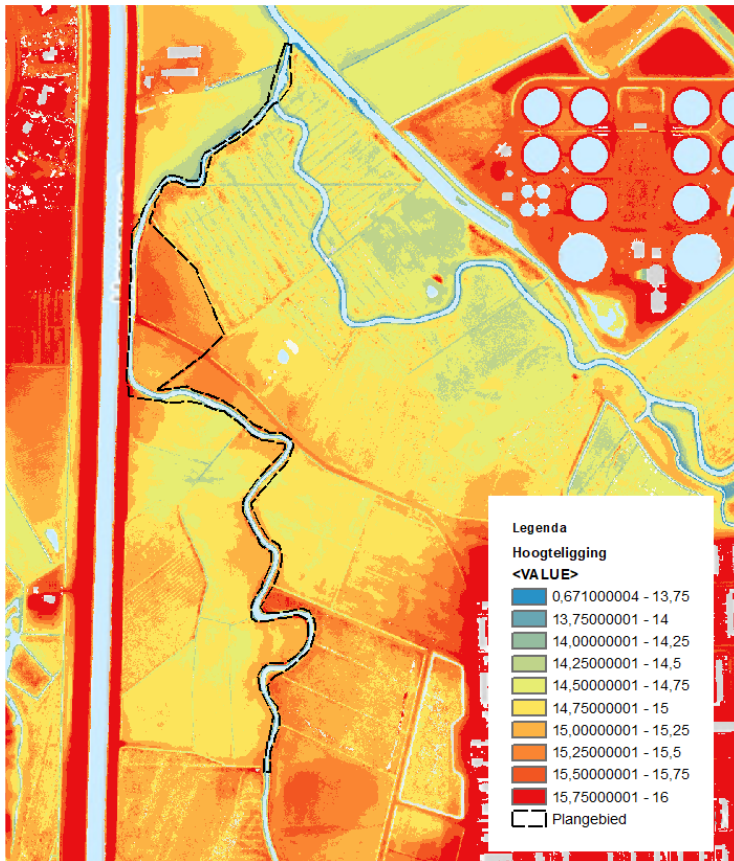
De bodemsamenstelling van het plangebied bestaat voornamelijk uit beekerdgronden in leemarm en zwakleemig fijn zand, (bodemclassificatie pZg21) en voor een klein deel uit Madeveengronden met zand zonder humuspodzol. In figuur 6 is dit weergegeven.

Figuur 6: Bodemtypen. (Lichtgroen: Beekeerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand; Paarsblauw: Madeveengronden; zand zonder humuspodzol)

Hoogteligging

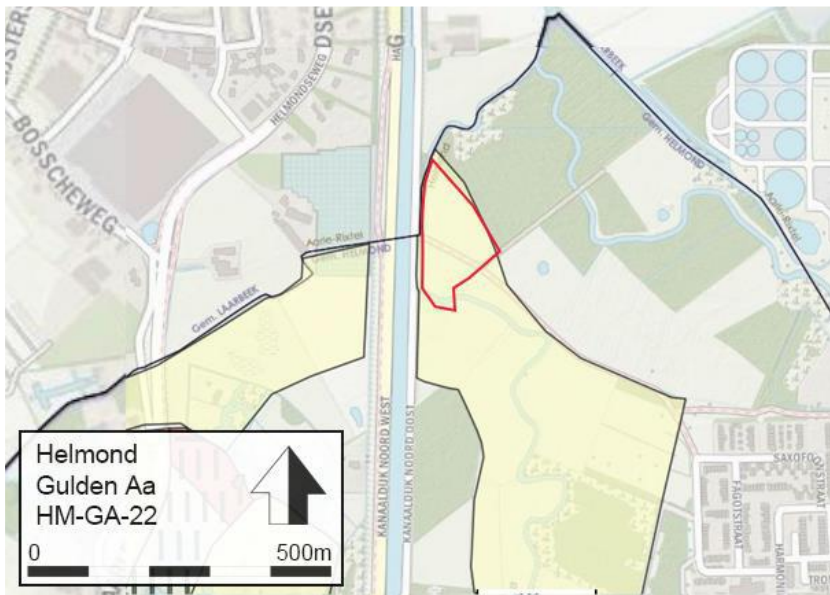
In figuur 7 is een uitsnede te zien uit de AHN3 (Algemene Hoogtekaart Nederland). Het voor dit projectplan relevante plangebied is aangegeven met een gestreepte zwarte omtrek. In, en vooral bij de aanliggende percelen van, het plangebied is sprake van een hoogteverschil. Tussen de maaiveldhoogtes van de bovenstroomse en benedenstroomse percelen kan een verschil van 100 centimeter zitten. Benedenstrooms is de drooglegging dan ook beperkt en bovenstrooms ligt de Gulden Aa veel dieper ingesneden in het landschap.

Figuur 7: Hoogtekaart plangebied (AHN3)

Archeologie

Onderstaande figuur geeft een detail van de Archeologische Beleidskaart van Helmond (2017) met het plangebied (rood omlijnd) Gulden Aa waar graafwerkzaamheden zijn beoogd. Het plangebied ligt in gebied met middelhoge archeologische verwachting (geel). Een archeologisch bureauonderzoek heeft plaatsgevonden en op basis daarvan is een Programma van Eisen (zie bijlage 3) opgesteld.

Figuur 8: Archeologische Beleidskaart van Helmond (2017)

3. Beschrijving van de waterstaatswerken (=gewenste situatie) en overige maatregelen

Trajectverdeling hermeandering Gulden Aa:

Voor de uitwerking van de herstelmaatregelen en de hermeandering van de Gulden Aa is het tracé van drie kilometer opgedeeld in eenvormige trajecten. Deze verdeling is gebaseerd op aanwezige landschapselementen en biotopen. De locatie van de hermeandering is ondergebracht in één traject. In totaal zijn 9 trajecten onderscheiden. Hieronder worden de trajecten beschreven van noord naar zuid, zie bijlage 1 voor de ligging van de verschillende trajecten. De profielen die in de trajecten zijn aangegeven en worden gerealiseerd zijn weergegeven in bijlage 2.

Welk waterstaatswerk wordt aangelegd of gewijzigd:

Er worden diverse maatregelen genomen om invulling te geven aan de doelstellingen uit paragraaf 1. In de onderstaande tabel is een algemeen overzicht weergegeven van de diverse maatregelen (betreffende waterstaatswerken en overige maatregelen) met daarbij een beschrijving.

Nr.	Waterstaatswerken: Maatregelen te behoeve van ontwikkeling	Kenmerken
1	Hermeanderen Gulden Aa (alleen traject 5)	<ul style="list-style-type: none"> Waterbodembreedte 3,00 meter. Zomerbakje heeft taluds aan beide zijden van circa 1:2, boven zomerbakje is talud variabel van 1:1,5 naar 1:40 Bodem verloopt van + 13,30 naar +13,50 N.A.P Graven van de nieuwe waterloop
2	Dempen deel huidige waterloop Gulden Aa (alleen traject 5)	Dempen met gebiedseigen grond uit de ontgraving van de nieuwe waterloop.
3	Aanbrengen natuurvriendelijke oever (alleen traject 5)	Eenzijdige oeveraanpassing variabel van talud 1:1,5 naar 1:40
4	Aanbrengen stenen cascades	Aan weerszijden van de nieuwe brug worden stenen cascades aangelegd.
5	Aanbrengen dood hout in de beek	Indien mogelijk boomstammen met wortelkluit.
6	Vervangen stuw door vistrap (traject 1)	Stuw 201JA wordt verwijderd en vervangen door 5 bekkens voorzien van stortsteen en schotten met verticale openingen
7	Versmallen profiel Gulden Aa	<ul style="list-style-type: none"> Wilgentenenmatten aan weerszijden van de oever (traject 6) Of de oever wordt de beek in geschoven (traject 7) Versmalling is circa 3 meter
Nr	Overige maatregelen	Kenmerken
8	Realiseren aangetakte en geïsoleerde poelen (alleen traject 5)	Bodem van de poel 2,0 m min maaiveld Taluds variabel van 1:4 tot 1:10
9	Aanbrengen of laten ontwikkelen van bomen of struweel, pleksgewijs langs de Gulden Aa	Indicatieve soortenlijst bomen: Zwarte els, schietwilg, kraakwilg en es rond of net boven de gemiddelde waterlijn. Zomereik, gewone esdoorn, noorse esdoorn en es boven de gemiddelde waterlijn. Combinatie van aanplanten en spontane ontwikkeling. Ook struikvormende begroeiing mogelijk.
10	Aanbrengen gemeentelijke fietsbrug over Gulden Aa	Breedte: 4 meter Lengte: 12 meter

Beschrijving inrichting per traject

Traject 1:

Traject 1 begint stroomafwaarts bij de huidige stuw tot aan het samenstromen van de Meanderende Aa en de Gulden Aa (zie figuur 9). Aan de westzijde van het traject ligt een weiland dat in eigendom is van een particulier. Het maaiveld van dit perceel is aanzienlijk lager dan het maaiveld aan de oostzijde van de beek. De oostzijde van de beek is begroeid met bos en ruigte en is bereikbaar via het privéterrein van de aangrenzende eigenaar en het bruggetje boven de stuw.

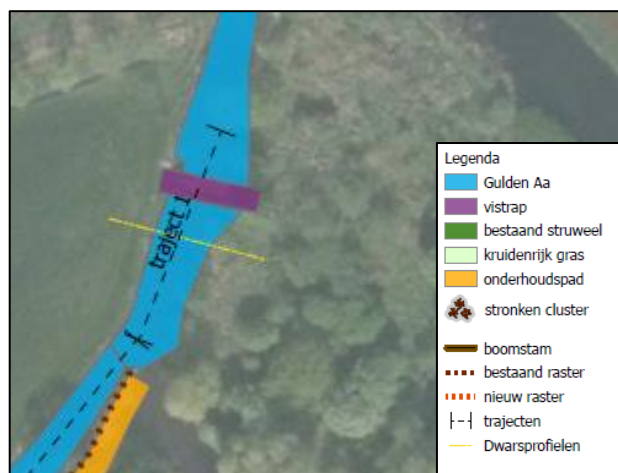
De huidige stuw wordt vervangen door een vispasseerbare constructie, waardoor migratie van vissen plaats kan vinden. Het ontwerp van deze vispassage is te vinden in bijlage 4.

Traject 2:

Traject 2 loopt van het samengaan van de Meanderende Aa tot aan de eerste bocht in de Gulden Aa (zie figuur 10). Ook dit traject loopt tussen het natuurlijk bos en het weiland, waarbij het maaiveld van het weiland aanzienlijk lager is dan het maaiveld van het bos. Op de oostoever ligt een onderhoudspad. In dit gedeelte worden boomstammen aangebracht in de oever voor meer stromingsdynamiek. Tussen de boomstammen zal sedimentatie plaats vinden, waardoor meer biotopen ontstaan in de vorm van moeraszones en waterplanten. De boomstammen worden in twee clusters van vier aangelegd. In de tegenovergestelde oever wordt ter hoogte van een cluster een boomstam dwars tegen de oever aangebracht om erosie te voorkomen.

Traject 3

In traject 3 liggen drie bochten, zie figuur 11. Ook hier grenst het weiland nog westelijk aan de beek en ligt oostelijk langs de beek natuurlijk bos. Het maaiveldverschil tussen beide oevers is nog aanwezig en blijft aanwezig. Op de oostoever ligt het onderhoudspad. Ter voorkoming van erosie van het perceel van de aangrenzende bewoner, worden in de buitenbochten twee clusters boomstronken tegen de oever en in de beek gebracht. Ook in de binnenbocht wordt aan de zijde van het weiland een boomstronkencluster (dood hout) aangebracht. Door het aanbrengen van boomstronkenclusters ontstaat meer variatie in stroming en sedimentatie, waardoor meer variatie in biotopen ontstaat.

Figuur 9. Ligging van traject 1 met herstelmaatregelen; bron achtergrond: PDOK

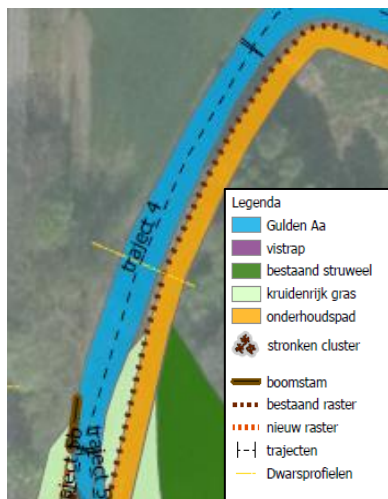
Figuur 10. Ligging van traject 2 met herstelmaatregelen; bron achtergrond: PDOK

Figuur 11. Ligging van traject 3 met herstelmaatregelen; bron achtergrond: PDOK

Traject 4

In traject 4 wordt de beek aangesloten op de nieuwe meander, zie figuur 12. Het traject loopt richting de Kanaaldijk. Westelijk van de beek ligt het weiland, oostelijk ligt het onderhoudspad en natuurlijk bos. Ter hoogte van de aansluiting op de nieuwe meander wordt een boomstam aangebracht in de buitenbocht tegen erosie van de oever.

Figuur 12. Ligging van traject 4 met herstelmaatregelen. Bron achtergrond: PDOK.

Traject 5

Traject 5 betreft de nieuwe meander. In dit traject worden diverse landschapselementen gemaakt, zie figuur 13. De huidige aanwezige (landschaps)elementen bestaan uit weiland deels met nieuwe aanplant, de gekanaliseerde loop van de Gulden Aa parallel aan de Kanaaldijk, fietspad en brug over de Gulden Aa. Profielen van de Gulden Aa en poelen zijn opgenomen in bijlage 2.

Nieuwe meander

De nieuwe meander wordt deels aangelegd met een zeer flauwe oever voor een geleidelijke gradiënt van nat naar droog door de twee weilanden aan weerszijden van het fietspad. De nieuwe meander loopt deels door de nieuwe aanplant. Het watervoerend profiel wordt smal uitgevoerd om de stroming van het water hoog te houden. De beek mag betreden worden door het aanwezige vee. Door de lage begrazingsdruk zal op een aantal plaatsen het intrappen van de natte oever microreliëf met extra habitats opleveren.

Verplaatsen jonge aanplant

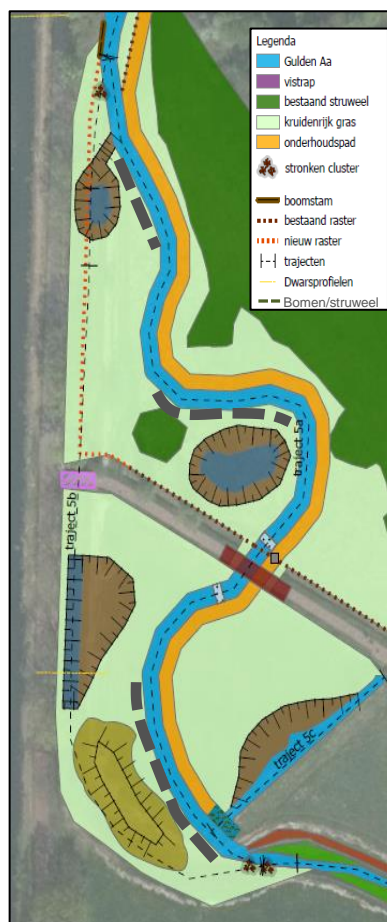
De jonge aanplant wordt verplaatst naar een nader te bepalen locatie, omdat een deel van de nieuwe meander hier doorheen loopt.

Aanbrengen stenen cascades aan weerszijden van de nieuwe brug

Aan weerszijden van de nieuwe brug worden stenen cascades aangelegd. Naast de beleving van het water door het geluid, creëren cascades extra stromingsdynamiek.

Dempen van een gedeelte van de huidige loop

Door de aanleg van de nieuwe meander is het gekanaliseerde gedeelte van de Gulden Aa, parallel aan de Kanaaldijk, niet meer noodzakelijk voor de afvoer. Het gedeelte

Figuur 7. Ligging van traject 5 met herstelmaatregelen; bron achtergrond: PDOK

noordelijk van het fietspad wordt gedempt. Het gedeelte zuidelijk van het fietspad blijft behouden als geïsoleerde poel. De oever aan de zijde van de Bundertjes wordt verflauwd, waardoor meer variatie in droge en natte habitats ontstaan.

Aangetakte poel

Noordelijk van het fietspad tegen de Kanaaldijk aan wordt een poel gemaakt die aangetakt is op de meander. Door de aantakking is de poel bereikbaar en te gebruiken als paaiplaats voor vis.

Geïsoleerde poel

Noordelijk van het fietspad en oostelijk van de meander wordt een geïsoleerde poel aangelegd voor amfibieën.

Verflauwen oever van de geïsoleerde huidige loop

De oever van het gedeelte van de huidige loop die niet gedempt wordt, wordt verflauwd voor een geleidelijke gradiënt van nat naar droog voor verhoging van de biodiversiteit.

Aanbrengen grondwal

In het zuidelijk gelegen weiland wordt een grondwal aangelegd. De aanleg is afhankelijk van de grond die vrijkomt. Eventueel kan de grondwal aangelegd worden met een ijsvogelwand.

Uitdiepen en aantakken van de greppel en verflauwen van de oever

Dwars op het fietspad ligt aan de zuidkant een dichtgegroeide greppel. Deze greppel wordt uitgediept en aangetakt op de meander. Naast het uitdiepen van de greppel wordt een plasdrasoever aangelegd. Hierdoor wordt een biotoop met moerasvegetatie gecreëerd.

Aanbrengen boomstammen en boomstronkcluster ter hoogte van aansluiting huidige loop

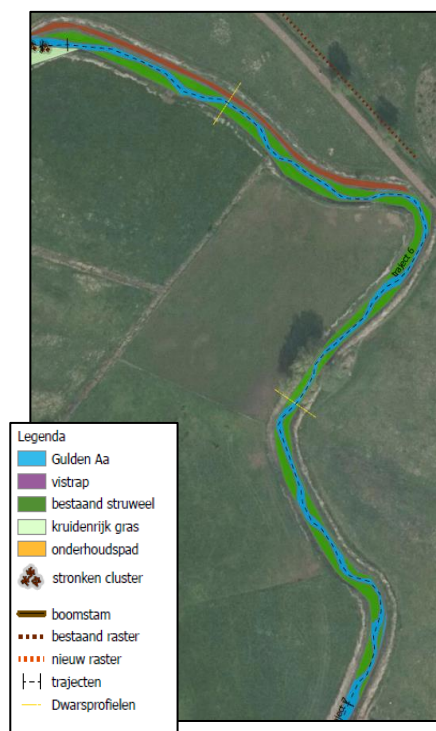
Op de overgang van de nieuwe meander naar de oorspronkelijke loop wordt een boomstam en een boomstronkcluster in de buitenbocht aangebracht ter voorkoming van erosie van de oever.

Aanbrengen Fietsbrug

Zie bijlage 6 voor het ontwerp van de brug.

Traject 6

Aan weerszijden van traject 6 liggen weilanden, zie figuur 14. De oevers zijn steil en voedselrijk. De stroomsnelheid is relatief laag. Op de zuidoever ligt een voedselrijke wal die is ontstaan door jarenlange ophoping van maaisel uit het water. Door het afgraven en afvoeren van de voedselrijke rug wordt de uitstroom van nutriënten naar het water verminderd. De stroomdynamiek wordt verbeterd door het aanbrengen van wilgentenenmatten aan weerszijden van de oever, waardoor een smaller stroomprofiel ontstaat. De ruimte achter de wilgentenenmatten verlanden op een natuurlijke wijze tot een moeraszone. Profiel van dit traject is weergegeven in bijlage 2.

Figuur 14. Ligging van traject 6 met herstelmaatregelen; bron achtergrond: PDOK

Traject 7

Traject 7 bestaat uit een scherpe bocht in de loop van de Gulden Aa, zie figuur 15. Aan de zuidzijde bevindt zich een weiland, aan de noordzijde is een onderhoudspad aanwezig met struweel. Het profiel is erg groot, waardoor de stromingsnelheid relatief laag is. Om het profiel te versmallen, wordt de oever aan de noordzijde de beek in geschoven. Hierdoor ontstaat een flauwe oever voor een geleidelijke overgang van nat naar droog en het profiel wordt versmald, zodat meer dynamiek in stroming ontstaat. Profiel van dit traject is weergegeven in bijlage 2.

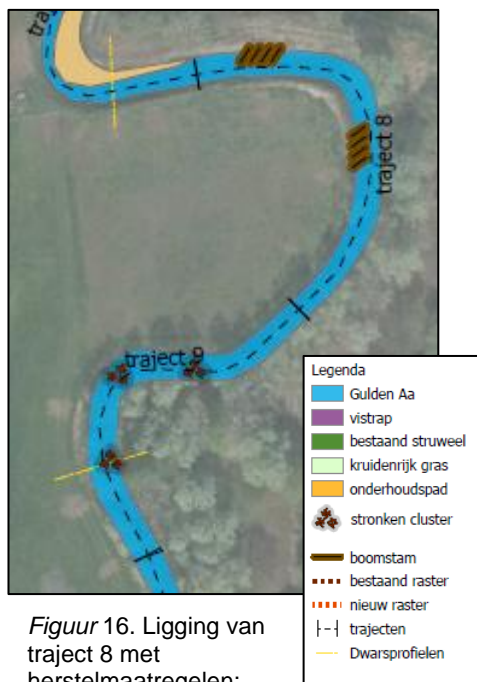
Figuur 15. Ligging van traject 7 met herstelmaatregelen Bron achtergrond: PDOK

Traject 8

Dit traject wordt aan de oostzijde begeleidt door bos en struweel met een smal voetpaadje, zie figuur 16. Aan de westzijde ligt een weiland. Voor vergroting van de stromingsdynamiek worden twee boomstamclusters aangebracht in de oever.

Traject 9

Traject 9 wordt westelijk begeleidt door een weiland en oostelijk ligt bos en struweel met een smal voetpaadje, zie figuur 16. Op drie plekken worden boomstronkclusters aangebracht ter vergroting van het aantal biotopen in het water en stromingsdynamiek. Profiel van dit traject is weergegeven in bijlage 2.

Figuur 16. Ligging van traject 8 met herstelmaatregelen; bron achtergrond: PDOK

4. Effecten van het plan

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke positieve en negatieve effecten te verwachten zijn van dit project na realisatie. Daarbij wordt ook aangegeven of het noodzakelijk is dat mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen worden om negatieve effecten te voorkomen of te compenseren. De mogelijke effecten gedurende de aanlegwerkzaamheden worden in het volgende hoofdstuk beschouwd.

Positieve effecten plan

Hydrologie

- In de huidige situatie was de waterloop over-gedimensioneerd. In de nieuwe situatie krijgt de waterloop in de gemiddelde situatie een kleiner doorstroomprofiel en voor de pieksituaties heeft het voldoende ruimte door het aanbrengen van de flauwe taluds.
- Hermeandering en verkleining van het doorstroomprofiel bij lagere afvoeren draagt bij aan het langer vasthouden van water in het gebied.
- Door het smallere profiel in gemiddelde situatie worden de waterstanden in het gebied verhoogd maar blijven binnen de marges. Dit is wenselijk voor het langer vasthouden van water. De waterstanden voldoen aan de gewenste drooglegging.
- De hogere waterstanden in gemiddelde situatie hebben een positieve invloed op de grondwaterstanden. De grondwaterstanden zullen minder snel uitzakken.
- Stuw 201JA wordt vervangen door een vispassage met 5 bekkens voorzien van stortsteen en schotten met verticale openingen. De vispassage is zodanig ontworpen, zie ook bijlage 4, dat de waterstanden bovenstrooms in de verschillende afvoersituaties nagenoeg gelijk blijven met de huidige situatie.

Ecologie/KRW

- Door de ontwikkeling van een flauwer talud ontstaat er een gevarieerde oevervegetatie. Dit maakt het gebied beter geschikt als leefgebied voor vissen, amfibieën, libellen en vogels.
- Meer stroming, stromingsvariatie en diversiteit in waterhabitats door het versmallen van het profiel, aanbrengen van dood hout en opnieuw inrichten/hermeanderen van de beek. Hierdoor wordt voor water- en oevergebonden planten- en diersoorten geschikt en gevarieerd leefgebied gecreëerd.
- Door de aanleg van poelen met struwelen worden verblijfsplekken en voortplantingsplaatsen gecreëerd voor verschillende soorten amfibieën en andere watergebonden soorten. Ook maken de poelen het mogelijk voor deze soorten om zich te verplaatsen van het ene naar het andere gebied. Dit draagt bij aan het effectief verbinden van natuurgebieden;
- Extra beschaduwing van de watergang zorgt voor temperatuurdemping en hogere zuurstofconcentratie in het water, en een verminderde waterplantengroei wat extensiever maaibeheer mogelijk maakt. Dit komt de ecologie ten goede.
- Het vispasseerbaar maken van stuw 201JA verbetert de migratiemogelijkheden voor vissen, wat gunstig is voor de vispopulatie in de Gulden Aa en Hermeanderende Aa.

Negatieve effecten plan

Hydrologie

- Door het dode hout in de waterloop neemt de afvoercapaciteit van de waterloop af maar doordat het een vrij constante afvoer heeft is dit geen probleem. De waterloop heeft een klein afwateringsgebied waardoor er weinig landelijke afvoer op de waterloop komt. Bovenstrooms wordt er een constante afvoer ingelaten en er zitten geen overstorten op de waterloop. Tijdens pieksituaties heeft de waterloop alsnog voldoende ruimte door de aanleg van flauwe taluds.

Ecologie/KRW

- De aanwezige jonge aanplant in traject 5 moet verwijderd worden voor het graven van de meander (dit zal worden verplaatst, zie mitigatie en compensatie).

Beheer en onderhoud

- Ter hoogte van traject 5 is het mogelijk om aan de oostzijde op het flauwe talud te rijden met het onderhoudsmaterieel. Aan de andere zijde worden op verschillende plekken struweel en bomen geplaatst. Omdat de waterloop niet groter is dan 8 meter is het toegestaan om aan de westzijde bomen en struweel te plaatsen in de beschermingszone van de beek.

Mitigatie en compensatieplan

Ecologie/KRW

- De jonge aanplant wordt verplaatst naar een nader te bepalen locatie, omdat een deel van de nieuwe meander hier doorheen loopt.

5. Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

De inrichting van het plangebied kan starten na de vaststelling van dit Ontwerp-Projectplan Waterwet door het bestuur van waterschap Aa en Maas en na het doorlopen van de procedures. De werkzaamheden ten behoeve van de herinrichting worden op natuurtechnische wijze uitgevoerd. De uitvoering zal circa 4 maanden in beslag nemen. In bijlage 1 wordt per type herstelmaatregel de wijze van uitvoer, de randvoorwaarden voor constructie en het te gebruiken materiaal weergegeven.

Technische uitvoering

De werkzaamheden binnen dit project bestaan grotendeels uit grondverzet; het graven en dempen van watergangen en het verwijderen en aanbrengen van kunstwerken en het afgraven van diverse percelen. Gedurende de uitvoering dient de werkwijze zo goed als mogelijk te worden afgestemd op het terrein en de weersomstandigheden. Doel hiervan is schade aan de bodem door spoorvorming en bodemverdichting te voorkomen. Bij de aanleg wordt gangbaar materieel ingezet, waar nodig met toepassing van rijplaten om structuurbederf van de (vochtige) bodem te voorkomen. Aan- en afvoer van materieel, materialen en grond vindt hoofdzakelijk plaats over eigen grondeigendom of eigendom van de gemeente Helmond. Daar waar gebruik gemaakt gaat worden van particuliere gronden worden voorafgaand aan de realisatie afspraken gemaakt.

De werkzaamheden worden op werkdagen tussen 7.00 uur en 17:00 uur uitgevoerd, om overlast voor de omgeving te beperken.

Kabels en leidingen

De KLIC-melding is uitgevoerd. Hieruit komt naar voren dat er een laagspanningskabel ligt t.b.v. de openbare verlichting. Hierover is overleg geweest met Enexis. In de nieuwe brug wordt een mantelbuis opgenomen waar de kabel een plek in krijgt.

Flora en fauna

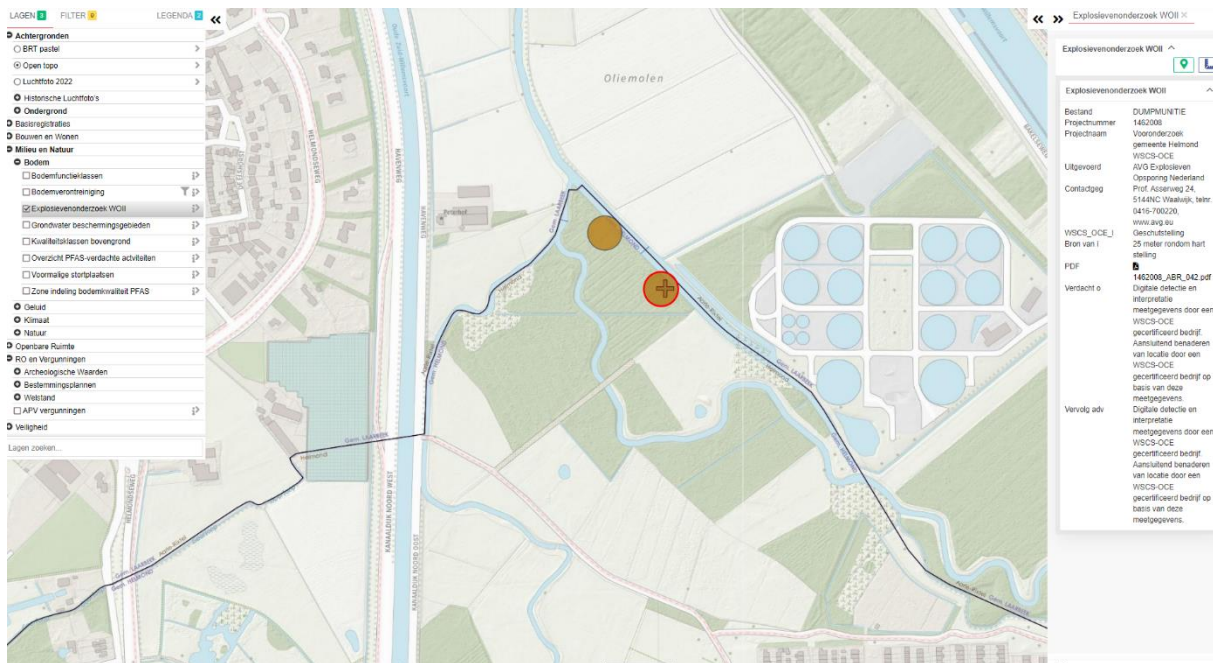
In het kader van de Wet Natuurbescherming is een verkennend onderzoek flora en fauna uitgevoerd. Om de ecologie in het gebied verder geen schade toe te brengen dient er tijdens de uitvoering rekening gehouden te worden met de zorgplicht flora en fauna van de Wet Natuurbescherming en de adviezen uit het verkennend onderzoek flora en fauna.

Archeologie

Archeologisch bureauonderzoek heeft plaatsgevonden en is een Programma van Eisen (zie bijlage 3) opgesteld. In dat Programma van Eisen is opgenomen dat tijdens het graafwerk voor de nieuwe meander en de poelen begeleiding door een archeoloog vereist is. Daarnaast wordt aanbevolen om profielen te documenteren en zo mogelijk veenpakketten door middel van pollenanalyse nader te bestuderen. Daarvoor worden in profielen metalen pollenbakken geslagen en de dikte van veenpakketten wordt met aanvullende grondboringen in kaart gebracht en bemonsterd. Afhankelijk van de resultaten van de archeologische begeleiding wordt in overleg met de archeologisch uitvoerder en de opdrachtgever/initiatiefnemer door het bevoegd gezag (gemeente Helmond) een besluit genomen of verder (vlakdekkend) archeologisch onderzoek nodig zal zijn. Voor de archeologische begeleiding is het Programma van Eisen leidend.

Niet gesprongen explosieven

Uit onderstaande figuur blijkt dat het niet verdacht is voor explosieven.

Figuur 17: Verdachte locaties NGE (Bron: gemeente Helmond)

Omgeving

De start van de werkzaamheden wordt vooraf kenbaar gemaakt aan de streek. De communicatie wordt gedaan middels de website van waterschap Aa en Maas en gemeente Hemond.

6. Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen.

6.1 Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

Met de uitvoering van de maatregelen in het plangebied zijn geen direct aanwijsbare nadelige gevolgen voor de lange termijn te benoemen.

Daarnaast worden eventuele nadelige gevolgen van de uitvoering als volgt beperkt:

- Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen de werkzaamheden onder begeleiding van een ecooloog en volgens een ecologisch werkprotocol uitgevoerd worden;
- Werkzaamheden worden overdag tussen 7.00 en 17:00 uitgevoerd om geluidsoverlast voor natuur en de omgeving zoveel als mogelijk te beperken;
- Om structuurbederf van het werkterrein en transportroutes te beperken, worden waar nodig beschermende voorzieningen toegepast;
- Voor aanvang van de werkzaamheden worden met de betrokken eigenaren afspraken gemaakt met betrekking tot de wijze van uitvoering van het werk en gebruikmaking van werkstroken en dergelijke. Hiervoor worden richtlijnen ten aanzien van vergoedingen gehanteerd.
- Tijdens de uitvoering moet bezoek door recreanten voorkomen worden. Dit in verband met de veiligheid tijdens de werkzaamheden. Dit kan gedaan worden door het gebied af te sluiten voor bezoekers.
- Het waterschap stelt als uitvoeringsvoorwaarde aan het werk dat de lokale waterhuishouding te allen tijde goed blijft functioneren.

6.2 Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de verordening schadevergoeding waterschap Aa en Maas, te vinden via <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR399423/1>.

7. Legger, beheer en onderhoud

In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat de gevolgen zijn van het project voor de legger van waterschap Aa en Maas. Ook wordt ingegaan op het toekomstig onderhoud van de voorziening.

7.1 Legger

Als gevolg van de in dit projectplan opgenomen maatregelen is aanpassing van de legger nodig. Na afloop van de werkzaamheden worden de aangelegde voorzieningen opgenomen dan wel aangepast in de legger van het waterschap. De legger beschrijft de eisen naar ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken op grond van waterstaatkundige eisen moeten voldoen en heeft als zodanig geen rechtsgevolg. De legger volgt de waterstaatkundige besluitvorming, zoals de vaststelling van het onderhavige projectplan. Tegen deze vaststelling staat rechtsbescherming open (zie Deel III van dit plan).

Het huidige traject van de Aa in het plangebied zal komen te vervallen (wordt van de legger afgehaald). De nieuwe meanderende waterloop van de Aa wordt opgenomen op de legger.

7.2 Beheer en onderhoud

Na uitvoering en oplevering ligt het beheer en onderhoud van de waterstaatswerken bij het waterschap (de waterbeheerder). Naast dit Projectplan wordt een beheer- en onderhoudsplan opgesteld. De natuurgebieden worden beheerd door de toekomstig terreinbeheerder, niet zijnde het waterschap.

Voor de Gulden Aa is het huidige en beoogde regime van het maaibeheer één- tot tweemaal per jaar gefaseerd maaien.

Uitgangspunt bij een natuurlijke ingerichte beek is dat natuurlijke processen de ruimte krijgen en het beheer wordt geminimaliseerd. Voorwaarde is dat de omgeving geen hinder ondervindt in de bedrijfsvoering en afvoer van omliggende percelen gewaarborgd blijft. Met het beheerteam van het waterschap worden de effecten van het peilbeheer gemonitord en waar nodig bijgestuurd.

Beheer en onderhoud van de beek (insteek tot insteek) en de vispassage wordt door het waterschap gedaan. De overige elementen in het landschap, waaronder poelen, graslanden, de brug en het fietspad, worden door de gemeente beheerd.

8. Samenwerking

Ten behoeve van dit project heeft afstemming plaatsgevonden met alle aanliggende eigenaren. Het project is voorbereid in samenwerking met de verschillende partners in het gebied: gemeente Helmond en waterschap Aa en Maas. Realisatie vindt grotendeels plaats op eigendom van het waterschap. Indien met de betreffende grondeigenaren geen overeenstemming wordt bereikt, kan het waterschap gebruik maken van de gedoogplicht uit artikel 5.24 van de Waterwet.

1.2 DEEL II VERANTWOORDING

Beleid, wetten, regels en afspraken op allerlei niveaus zijn van invloed op de planvorming en realisatie van het inrichtingsplan. Het vormt een kader waarbinnen keuzes gemaakt worden. In dit hoofdstuk wordt de relatie tussen relevante wetten, regels en beleid vanuit de overheden en dit project gelegd. Deze wet- en regelgeving biedt het kader en de rechtvaardiging van het project.

Dit projectplan levert primair een bijdrage aan de doelstellingen uit de Waterwet. Verder houdt het projectplan rekening met omgevingsbeleid en -regelgeving. Een project als dit heeft immers effect op hoe de omgeving er uitziet en hoe deze door mensen ervaren wordt. Zo wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met archeologische, cultuurhistorische en natuur- en landschappelijke waarden. Het betreft zowel beleid van het waterschap, als beleid- en regelgeving van andere overheden zoals de Europese Unie, de rijksoverheid en de provincie.

Hieronder wordt allereerst uiteengezet welke randvoorwaarden en uitgangspunten zijn gehanteerd bij het opstellen van het projectplan. Vervolgens worden de wetten, regels en het beleid beschreven die gevolgen hebben voor het project. Tenslotte wordt in de conclusie onderbouwd waarom de waterstaatswerken zoals beschreven in deel 1, een juiste invulling zijn van de beleidsvrijheid binnen het beschreven kader.

1. Randvoorwaarden en uitgangspunten

Hieronder worden per onderwerp de randvoorwaarden voor en de uitgangspunten bij het ontwerp beschreven. Deze zijn voortgekomen uit het vigerende beleid, de regelgeving, de uitgangspunten, de wensen en eisen van het waterschap en de wensen van betrokken partijen.

1.1 Hydrologische randvoorwaarden

- Het natuurlijk inrichten van de oevers van de waterloop conform KRW type R5 langzaam stromende midden- en benedenloop.
- Bepaalde stijging van de waterstand is mogelijk binnen het plangebied rekening houdende met de drooglegging van de diverse gebieden.
- Toename stroomsnelheid of meer variatie in de morfologie is mogelijk.

1.2 Eisen beheer en onderhoud

Voor het project Ecologische verbindingszone en beekherstel Kop Gulden land zijn de onderstaande project gerelateerde eisen gesteld aan beheer en onderhoud:

- Onderhoud wordt uitgevoerd vanaf aanliggend percelen;
- Eventuele schade aan gewassen wordt door het waterschap afgehandeld, conform de vergoedingen die hiervoor zijn vastgesteld;
- Als de waterloop in de loop der tijd gebaggerd moet worden, wordt de vrijgekomen baggerspecie afgevoerd.

1.3 Kadastrale afspraken

De inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd op percelen van waterschap Aa en Maas en de gemeente Helmond.

2. Weten, regels en beleid

Onderstaand worden van hogere (Europees en het Rijk) naar lagere (waterschap/gemeente) overheid de verschillende beleidstukken en regelgeving beschreven.

2.1 Kaderrichtlijn Water (Europese Unie)

De Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft betrekking op de kwaliteit van het oppervlaktewater. De ecologische doelen en de normen zijn afhankelijk van het type water en de functie ervan. Daarbij is van belang of sprake is van een waterlichaam en of ze een provinciale functie hebben.

KRW-waterlichamen

Waterlichamen zijn wateren die een behoorlijke omvang hebben, zoals kanalen, beken en meren. Elk waterlichaam heeft een eigen Plan van Aanpak om de gewenste kwaliteit te bereiken. De doelen van de waterlichamen staan in het Provinciaal Waterplan. Voor de sterk veranderde wateren verwijst het Provinciaal Waterplan naar nationaal vastgestelde getalswaarden, die door STOWA zijn ontwikkeld.

Niet-KRW-waterlichamen

Niet al het oppervlaktewater wordt een waterlichaam genoemd. Voor niet-waterlichamen met en zonder provinciale natuurfuncties gelden andere doelen.

Relevantie voor het projectplan

Het plangebied ligt deels in het deelstroomgebied van het KRW-waterlichaam Aa bij Helmond. Vanuit de KRW zijn een aantal verplichtingen van toepassing op het stroomgebied van de Maas. Één van deze verplichtingen is beekherstel. De uitwerking van deze verplichting is opgenomen in het waterbeheerplan van het waterschap. Het voorliggende projectplan voorziet in zowel herprofilering (mogelijk maken van meer watergebonden flora) en het hermeanderen van een deel van de Gulden Aa. Hierdoor wordt voldaan aan de gestelde verplichtingen.

2.2 Natura-2000 (Europese Unie)

Het plangebied bevindt zich niet binnen of aangrenzend aan een Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied betreft 'Strabrechtse Heide & Beuven', dat op circa 10 kilometer afstand van het plangebied is gelegen. Op een afstand van circa 11 kilometer ligt Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel'.

Op 1 juli 2021 is het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Op basis hiervan is voor de aanleg van onder meer waterbouwprojecten geen vergunning Wet natuurbescherming benodigd.

In de gebruiksfase zijn relevante stikstof emissies uitgesloten waardoor er ook geen sprake van stikstofdepositie is. Om die reden is geen onderzoek naar stikstofdepositie uitgevoerd. Voor de overige verstoringsfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op de omliggende Natura 2000-gebieden.

Relevantie voor het projectplan

Er is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk.

2.3 Waterwet (Rijk)

De Waterwet eist dat de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk (een waterstaatswerk is ook een oppervlaktewater) gebeurt volgens een door het waterschap vast te stellen projectplan. Een projectplan is een waterstaatkundig besluit waartegen rechtsbescherming openstaat.

Het waterschap voert dit werk uit om te voldoen aan de doelen van de Waterwet. De doelen van de Waterwet

worden voor het beheergebied van waterschap Aa en Maas nader uitgewerkt door middel van de thema's in het Waterbeheerplan:

1. Voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste (waterkwantiteit: veilig en bewoonbaar beheergebied en voldoende water) in samenhang met:
2. Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen (waterkwaliteit: schoon water, natuurlijk water) en
3. Vervulling van maatschappelijke functies (zoals schoon water, natuurlijk en recreatief water) van watersystemen.

Relevantie voor het projectplan

De geplande natuurontwikkeling van een deel van de Gulden Aa draagt bij aan de thema's 2 en 3 van het waterbeheerplan 2022-2027. De maatregelen worden genomen om de biodiversiteit van de waterloop te verbeteren door water- en oeversgebonden flora en fauna een geschikte en doorgaande migratiestructuur te bieden. Het plan leidt niet tot een verslechtering, mede omdat het een zeer gereguleerde situatie betreft.

2.4 Wet natuurbescherming (Rijk)

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) het bevoegd gezag in geval van ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben de hun toegekende bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen.

Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (7,7 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Negatieve effecten ten gevolge van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden is redelijkerwijs niet te verwachten.

De voorgenomen plannen hebben mogelijk een tijdelijk negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN (donkerte en stilte) als gevolg van de uitvoering van voorgenomen werkzaamheden. Met de uitvoering van de voorgenomen plannen worden de natuurwaarden verbeterd en versterkt.

Beschermde soorten

In maart 2021 is in het kader van het voorgenomen plan een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. Aanvullend is er in juni 2021 eDNA onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van de grote modderkruiper. Aanwezigheid van de grote moddekruipeer is in dit onderzoek uitgesloten. In het projectgebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het projectgebied beschermde vissen, flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren en reptielen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het projectgebied de algemene zorgplicht. Voor de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied geldt het volgende:

- Algemeen voorkomende broedvogels: het werk aan de waterloop mag uitsluitend uitgevoerd worden wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen. Alpenwatersalamander: graafwerkzaamheden uitvoeren tussen 15 maart en 15 oktober.
- Algemeen voorkomende zoogdieren, vissen en amfibieën: rekening houden met de zorgplicht.

2.5 Interim Omgevingsverordening (Provincie Noord-Brabant)

In maart 2020 is de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant opgesteld in het kader van de invoering van de Omgevingswet. De Brabantse omgevingsverordening vervangt diverse provinciale verordeningen, te weten de Provinciale milieuverordening, Verordening natuurbescherming, Verordening Ontgrondingen, Verordening ruimte, Verordening water en de Verordening wegen.

De provincie heeft als eerste stap een Interim omgevingsverordening vastgesteld waarin de bestaande regels zijn samengevoegd. Voordat de Omgevingswet in werking treedt, wordt de definitieve omgevingsverordening vastgesteld. Deze definitieve verordening wordt tegelijk met de Omgevingswet van kracht.

In de Interim omgevingsverordening staan regels voor:

- Burgers en bedrijven: dit zijn zogenaamde rechtstreeks werkende regels voor activiteiten. Deze regels bevatten voorwaarden om zo'n activiteit te verrichten en geven ook aan of je bijvoorbeeld eerst een melding moet doen voordat je mag beginnen
- Bestuursorganen van de overheid: dit zijn zogenaamde instructieregels. Met deze regels kan de provincie een opdracht geven aan gemeenten over onderwerpen die zij in het bestemmingsplan moeten opnemen of aan het waterschap over de manier waarop ze hun taken uitvoeren

Belangrijke onderwerpen die behandeld worden in de Interim omgevingsverordening zijn:

- Omgevingskwaliteit
- Stedelijke ontwikkelingen
- Duurzame energie
- Natuurgebieden en andere gebieden met waarden
- Agrarische ontwikkelingen
- Overige ontwikkelingen in het buitengebied

In de Interim Omgevingsverordening geldt een aantal aanduidingen voor de gronden van voorliggend Projectplan Waterwet. Deze regels zijn verdeeld in instructieregels voor gemeenten en waterschappen. De instructieregels voor gemeenten zijn enkel van toepassing indien sprake is van een nieuw bestemmingsplan. Voor de realisatie van onderhavig plan is geen nieuw bestemmingsplan vereist, waardoor toetsing aan deze regels derhalve niet relevant is.

Tevens zijn de regels omtrent de vergunnings- of meldingsplicht voor een ontgronding opgenomen in de Interim Omgevingsverordening. Een werk is vrijgesteld van een vergunnings- of meldingsplicht indien sprake is van een ontgronding, niet groter dan 2.000m², waarbij niet dieper dan 3,00 meter beneden het maaiveld wordt ontgrond. Een meldingsplicht geldt voor functionele ontgrondingen groter dan 2.000m², niet dieper dan 3 meter beneden maaiveld en niet meer dan 15.000m³ vergraven grond.

Onderhavig project voorziet in een ontgronding van circa 7.100 m³ en er wordt niet dieper dan 2,1 m - mv ontgrond.

Voor de instructieregels voor waterschappen geldt dat deze opgenomen zijn in het waterbeheerplan.

Relevantie voor het projectplan

Op basis van de Interim Omgevingsverordening is sprake van een meldingsplicht voor de ontgronding.

2.6 Keur 2015 waterschap Aa en Maas (waterschap Aa en Maas)

Op grond van de Keur van het waterschap Aa en Maas is het verboden om handelingen te verrichten in oppervlaktewaterlichamen, de bijbehorende beschermingszones en kunstwerken (artikel 3.1, lid 1). Hiervoor dient een vergunning aangevraagd te worden, of - in geval het waterschap zelf initiatiefnemers is - een Projectplan Waterwet opgesteld te worden.

Relevantie voor het projectplan

Het voorliggende projectplan geeft invulling aan de verplichting op grond van de Keur.

2.7 Legger (waterschap Aa en Maas)

In de Keur wordt verwezen naar de legger. Waterschap Aa en Maas heeft een legger opgesteld voor alle rivieren, sloten, beken en dijken. Tevens is opgenomen wie verantwoordelijk is voor beheer en onderhoud.

Relevantie voor het projectplan

Voorgenomen ontwikkeling betreft een primaire watergang, waardoor een vergunningsplicht geldt. Voorliggend projectplan maakt de werkzaamheden voor de beoogde maatregelen mogelijk.

2.8 Vigerende bestemmingsplannen (gemeente Helmond en Laarbeek)

Voor de planlocatie geldt bestemmingsplan 'Buitengebied', vastgesteld op 31 oktober 2012 en 6 juli 2010. De volgende enkel-, dubbelbestemmingen en aanduidingen zijn van toepassing:

- Agrarisch
- Agrarisch met waarden
- Natuur
- Waarde - Archeologische verwachting hoog
- Verkeer – voet-/ fietspad

Vanuit de enkelbestemming 'Agrarisch' dient afgeweken te worden van het vigerende bestemmingsplan middels een bestemmingsplanherziening ten behoeve van het aanleggen van de verschillende natuurdoeltypes.

De als 'Agrarisch met waarden – Landschaps- en Natuurwaarden' - aangewezen gronden zijn bestemd voor: agrarische doeleinden, in de vorm van agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen; behoud, herstel en ontwikkeling van de landschapswaarden in het algemeen. Vanuit deze dubbelbestemming dient afgeweken te worden van het vigerende bestemmingsplan.

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor: bos en/of natuur, waarbij de natuurwaarden: in de beekdalen zijn gekoppeld aan de beken, natte schraalgraslanden en vochtige loofbossen, welke gebieden gekenmerkt worden door een hoge grondwaterstand en kwel; in de heideontginningslandschappen zijn gekoppeld aan heidegebieden en boscomplexen met plaatselijk heiderelicten en vennen.

De voor 'Waarde - Archeologische verwachtingswaarde hoog' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen. Burgemeester en wethouders kunnen de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologische verwachtingswaarde hoog' van de plankaart verwijderen, indien en voor zover met een archeologische onderzoek is aangetoond dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn dan wel eventueel aanwezige archeologische waarden zijn behouden door een archeologische opgraving.

De voor 'Verkeer - Voet-/Fietspad' aangewezen gronden zijn bestemd voor: voet en fietspaden met daarbij horende bouwwerken, geen gebouw zijnde, zoals bruggen en faunapassages. Op de voor 'Verkeer - Voet-/Fietspad' aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouw zijnde ten dienste van de bestemming worden gebouwd.

Relevantie voor het projectplan

Op basis van de vigerende bestemmingsplannen dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden voor de voorgenomen werkzaamheden. Tevens is er een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk om de realisatie van de verschillende natuurdoeltypes binnen de bestemming 'Agrarisch' mogelijk te maken. Naast de hiervoor genoemde noodzaak voor een bestemmingsplanwijziging is er, om de realisatie van de herinrichting mogelijk te maken, voorliggend Projectplan Waterwet opgesteld. Tevens is een archeologisch onderzoek uitgevoerd.

2.9 Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021 (provincie Noord-Brabant)

De Waterwet is per provincie uitgewerkt in een regionaal waterplan. In Noord-Brabant is dit het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021. Hierin staan de doelstellingen per gebied en thema. Ook moeten de provincies rekening houden met het Europees beleid zoals dat bijvoorbeeld is vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water en de Richtlijn Overstromingsrisico's. De KRW-typen worden in het Provinciaal Waterplan vastgesteld per waterloop.

Relevantie voor het plan

Onderhavig deel van de Aa bij Helmond is aangemerkt als KRW-type R5. In Deel 1 van dit projectplan wordt beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de KRW voor dit gedeelte van de Aa.

2.10 Natuurnetwerk Brabant (provincie Noord-Brabant)

In het natuurbeheerplan (en de structuurvisie ruimte, alsmede de nieuwe omgevingsvisie van de provincie) is de ligging van het Natuurnetwerk Brabant (de provinciale uitwerking van het Natuurnetwerk Nederland) aangegeven. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingzones met elkaar verbonden zijn. De gronden binnen dit projectplan maken deel uit van het NNB. Het plangebied betreft de volgende aanduidingen binnen het NNB: N14.01 Rivier en beekbegeleidend bos; N03.01 Beek en bron; N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.

Relevantie voor het plan

De uiteindelijke situatie voorziet in een sterke verbetering van de biodiversiteit van dit deel het plangebied.

2.11 Waterbeheerplan waterschap Aa en Maas (waterschap Aa en Maas)

Het beleid van waterschap Aa en Maas is voor de periode 2022 - 2027 vastgelegd in het 'Waterbeheerplan waterschap Aa en Maas 2022 - 2027; "Het ontwikkelen, beheren en in stand houden van gezonde, robuuste en veerkrachtige watersystemen, die ruimte bieden aan een duurzaam gebruik voor mens, dier en plant in het gebied, waarbij de veiligheid is gewaarborgd en met oog voor economische aspecten."

De beleidsvisie die in het waterbeheerplan wordt omschreven, benadrukt onder andere dat er continu gewerkt moet worden aan een robuust en veerkrachtig watersysteem. Samen met de omgeving streeft het waterschap ernaar om balans te vinden tussen goed waterbeheer en economische belangen.

In het waterbeheerplan heeft het waterschap zijn doelen en maatregelen ingedeeld in drie verschillende programma's: Waterveiligheid, Klimaatbestendig en gezond watersysteem en Schoon water. Daarnaast wordt altijd gezocht naar samenwerking met partners en naar het leveren van een maatschappelijke meerwaarde.

Voorliggend projectplan valt onder het programma Klimaatbestendig en gezond watersysteem. Het streven van dit programma is om op lange termijn een ecologisch goed functionerend watersysteem te hebben en dat er geen problemen zijn met de waterkwaliteit in relatie tot gezondheid. Voor de planperiode zijn binnen het programma een reeks doelen gesteld. Eén van deze doelen is om de verbindingen tussen watersystemen onderling en land-water relaties verder te versterken. Dit versterken wil het waterschap bereiken door het doorgaan met aanleggen van ecologische verbindingzones, het herstellen van beekmondingen en het opheffen van de belangrijkste barrières voor (vis)migratie. Voorliggend projectplan heeft als doel de land-water relaties te versterken en de vispasseerbaarheid te verbeteren.

Relevantie voor het plan

De herinrichting van de Gulden Aa betreft een uitwerking van één van de doelen zoals gesteld in het geldende waterbeheerplan.

2.12 Explosievenwet

Op basis van de kaart van de gemeente Helmond kan geconcludeerd worden dat het plangebied niet verdacht is ten aanzien van niet gesprongen explosieven. Derhalve is vervolgonderzoek niet noodzakelijk.

2.13 Archeologisch onderzoek

Archeologisch bureauonderzoek heeft plaatsgevonden en is een Programma van Eisen (zie bijlage 3) opgesteld. In dat Programma van Eisen is opgenomen dat tijdens het graafwerk voor de nieuwe meander en de poelen begeleiding door een archeoloog vereist is. Daarnaast wordt aanbevolen om profielen te documenteren en zo mogelijk veenpakketten door middel van pollenanalyse nader te bestuderen. Daarvoor worden in profielen metalen pollenbakken geslagen en de dikte van veenpakketten wordt met aanvullende grondboringen in kaart gebracht en bemonsterd. Afhankelijk van de resultaten van de archeologische begeleiding wordt in overleg met de archeologisch uitvoerder en de opdrachtgever/initiatiefnemer door het bevoegd gezag (gemeente Helmond) een besluit genomen of verder (vlakdekkend) archeologisch onderzoek nodig zal zijn. Voor de archeologische begeleiding is het Programma van Eisen leidend.

2.14 Milieukundig onderzoek (water)bodem

Ten behoeve van het bepalen van hergebruiksmogelijkheden van de vrijkomende grond en mogelijke maatregelen in het kader van Arbo is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd, zie bijlage 7. Uit het verkennend bodemonderzoek is gebleken dat de bodem van het plangebied plaatselijk verontreiniging aanwezig is. Daarom is vervolgens een bodemsaneringsplan/grondstromenplan opgesteld. Dit grondstromenplan is door het Bevoegd Gezag geaccepteerd. Uitgangspunt bij het grondstromenplan is dat zoveel mogelijk vrijkomende verontreinigde grond binnen het project wordt herschikt en dat alleen grond met maximaal klasse industrie (licht verontreinigd) wordt afgevoerd.

Verder is een waterbodemonderzoek uitgevoerd conform NEN 5720 d.d. 11-4-2022, zie bijlage 8. Hieruit is gebleken dat de baggerspecie verontreinigd is. Deze mag niet worden verspreid over het aangrenzende perceel maar dient te worden afgevoerd naar een erkende verwerker of verwerkingslocatie. Een verkennend asbestonderzoek dient nog te worden uitgevoerd voordat de baggerwerkzaamheden van start gaan.

3. Benodigde vergunningen en meldingen

Voor sommige activiteiten die binnen het project vallen, dient naast het projectplan een aparte vergunning- of meldingsprocedure te worden opgestart. Deze vergunningen of meldingen zijn géén onderdeel van het projectplan en volgen een separate procedure. Onderstaande vergunningen dienen aangevraagd te worden of zijn inmiddels al aangevraagd/verleend.

Tabel: Benodigde vergunningen

Vergunningen / meldingen	Werkzaamheden
Omgevingsvergunning	Op basis van de vigerende bestemmingsplannen dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden voor de voorgenomen werkzaamheden
Melding ontgroning (provincie Noord-Brabant)	Ontgroning ten behoeve van herinrichting van de Gulden Aa.

Uitvoeringsspecifieke vergunningen, meldingen en toestemmingen worden door de aannemer aangevraagd.

Op basis van het verkennend onderzoek flora en fauna is er geen Vergunning Wnb gebiedsbescherming (provincie Noord-Brabant) nodig en ook geen ontheffing Wnb soortenbescherming (provincie Noord-Brabant).

1.3 DEEL III RECHTSBESCHERMING

Rechtsbescherming

Dit plan is tot stand gekomen na zorgvuldig onderzoek naar alle relevante belangen en waarden en in afstemming met de kaders vanuit wetgeving en beleid. Toch kan het zijn dat belanghebbenden opmerkingen hebben op dit plan en/of vinden dat hun specifieke belang onvoldoende is meegenomen. Daarvoor voorziet de wet in een inspraak- en rechtsbeschermingsprocedure.

Zienswijze

Als een ontwerp-projectplan is vastgesteld, wordt dit bekendgemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Voordat het waterschap een definitieve beslissing neemt, kunnen belanghebbenden en ingezetenen gedurende deze periode hun zienswijze op dit ontwerp-projectplan kenbaar maken. Dat kan schriftelijk of mondeling. Een reactie moet vóór afloop van de termijn bij het waterschap zijn ingediend. Vervolgens wordt een Nota van Zienswijzen opgesteld en, indien nodig, het projectplan aangepast.

Beroep en hoger beroep

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekendgemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Gedurende zes weken vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd, kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingediend bij de Raad van State.

Crisis- en herstelwet

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Verzoek om voorlopige voorziening

Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kunnen belanghebbenden gelijktijdig of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamd “verzoek voor het treffen van een voorlopige voorziening” worden gevraagd bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank. Ook in dat geval is griffierecht verschuldigd.

1.4 DEEL IV BIJLAGEN

Bijlage 1: Overzichtskaart inrichting met trajecten

Bijlage 2: Dwarsprofielen Gulden Aa

Bijlage 3: Programma van Eisen Archeologie

Bijlage 4: Ontwerp Vispassage Gulden Aa

Bijlage 5: Quickscan Flora en Fauna Gulden Aa

Bijlage 6: Ontwerp nieuwe fietsbrug

Bijlage 7: Verkennend bodemonderzoek Gulden Aa

Bijlage 8: Verkennend waterbodemonderzoek Gulden Aa

Bijlage 9: eDNA onderzoek grote modderkruiper